

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2010

Julkaistu Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 2010

N:o 426—431

SISÄLLYS

N:o		Sivu
426	Laki vakuutusopimuslain muuttamisesta	1609
427	Laki avioliittolain 35 §:n muuttamisesta	1619
428	Laki velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta	1620
429	Laki vakuutusyhtiölain 13 luvun 3 §:n kumoamisesta	1621
430	Laki vakuutusedustuksesta annetun lain 25 §:n muuttamisesta	1622
431	Laki vaalilain muuttamisesta	1623

N:o 426

Laki

vakuutusopimuslain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetun vakuutusopimuslain (543/1994) 25 § ja 49 §:n 3 momentti,
muutetaan 1 §, 2 §:n 3 momentti, 3—5 ja 7 §, 11 §:n 1 ja 3 momentti, 13 §, 15 §:n 2 momentti, 16, 17, 19 ja 20 §, 24 §:n 3 momentti, 26 ja 27 §, 30 §:n 3 momentti, 34 §, 35 §:n 3 momentti, 38 §, 40 §:n 1 momentti, 41, 42 ja 47 §, 51 §:n 1 momentti, 53, 54 ja 64 §, 70 §:n 2 momentti, 72—74 §, 75 §:n 3 momentti ja 79 §:n 1 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 1 § osaksi laissa 82/1998, 5 § osaksi laissa 30/2005, 13 § osaksi laissa 93/1999 ja 74 § laissa 142/2009, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a, 6 a, 9 a, 17 a, 17 b ja 20 a § seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan muuhun vakuutukseen kuin lakisääteiseen vakuutukseen.

Lakia sovelletaan kuitenkin liikennevakuutuslain (279/1959), potilasvahinkolain (585/1986) ja ympäristövahinkovakuutuk-

sesta annetun lain (81/1998) mukaisiin vakuutuksiin, jollei näissä laeissa toisin säädetä.
Tämä laki ei koske jälleenvakuutusta.

2 §

Määritelmiä

Sellaista ryhmälle tarjottavaa vakuutusta, jossa vakuutetun on osittain tai kokonaan suoritettava vakuutusmaksu (*ryhmäetuvakuu-*

HE 63/2009
TaVM 3/2010
EV 28/2010

66—2010

tus), pidetään tätä lakia sovellettaessa yksilöllisenä vakuutuksena.

3 §

Säännösten pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän lain säännöksistä muun vakuutetun tai vakuutuskorvaukseen oikeutetun kuin vakuutuksenottajan vahingoksi, on mitätön.

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän lain säännöksistä vakuutuksenottajan vahingoksi, on mitätön kuluttajaa kohtaan sekä sellaista muuta luonnollista henkilöä taikka oikeushenkilöä kohtaan, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa tai muun toimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolena rinnastettavissa kuluttajaan. Mitä tässä momentissa säädetään, ei koske ryhmävakuutusta.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske luotto- tai takausvakuutusta, elinkeinonharjoittajan ottamaa meri- tai muuta kuljetusvakuutusta eikä elinkeinonharjoittajan ottamaa vakuutusta, jonka kohteena on ilma-alus.

4 §

Ryhmävakuutukseen sovellettavat säännökset

Ryhmävakuutukseen sovelletaan 1—4, 8, 15, 18, 20, 20 a, 22—37, 44 ja 46 §:n, 47 §:n 3 momentin, 48—51, 55, 56, 59—61 ja 67—82 §:n säännöksiä. Ryhmävakuutukseen, joka on voimassa ainoastaan tilapäisen, sovittuun paikkaan tehtävän käynnin tai enintään kuukauden kestävään toimintaan osallistumisen ajan, sovelletaan vain 1—4, 8 ja 22—37 §:n, 47 §:n 3 momentin, 55, 59—61, 69—75, 81 ja 82 §:n säännöksiä.

4 a §

Kapitalisaatiosopimukseen sovellettavat säännökset

Sellaiseen sijoitusvakuutukseen, jossa ei ole vakuutettua (*kapitalisaatiosopimus*), so-

velletaan 1—3, 5, 6, 6 a, 7—9, 12, 13, 13 a, 51 ja 52 §:n säännöksiä.

2 luku

Vakuutuksesta annettavat tiedot

5 §

Tiedot ennen sopimuksen päättämistä

Ennen vakuutus sopimuksen päättämistä vakuutuksenantajan on annettava vakuutuksen hakijalle vakuutustarpeen arvioimiseksi ja vakuutuksen valitsemiseksi tarpeelliset tiedot, kuten tietoja vakuutusmuodoistaan, vakuutusmaksuistaan ja vakuutusehdoistaan. Tietoja annettaessa tulee kiinnittää huomiota myös vakuutusturvan olennaisiin rajoituksiin. Lisäksi huomiota on kiinnitettävä vakuutukseen mahdollisesti liittyvien sijoituskohteiden valinnan kannalta olennaisiin seikkoihin ottaen erityisesti huomioon vakuutuksen hakijan aikaisempi sijoituskokemus ja sijoittamisen tavoitteet.

Tietoja ei tarvitse antaa, jos vakuutuksen hakija ei halua tietoja tai niiden antaminen tuottaisi kohtuutonta hankaluutta.

Vakuutusten etämyynissä kuluttajalle on lisäksi annettava kuluttajansuojalain (38/1978) 6 a luvussa tarkoitetut ennakkotiedot.

6 a §

Tieto hylkäysperusteesta

Jos vakuutusta ei myönnetä kuluttajalle tai kuluttajaan 3 §:n 2 momentin mukaan rinnastettavalle, vakuutusta hakeneelle on ilmoitettava hylkäysperuste, jollei hylkäys perustu rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (503/2008) 26 §:ään. Peruste on ilmoitettava kirjallisesti. Hylkäysperusteen on oltava lain ja hyvän vakuutustavan mukainen.

7 §

Tiedot vakuutuksen voimassaoloaikana

Vakuutuksenantajan on lähetettävä vakuutuksenottajalle vuosittain tiedote, jossa kerro-

taan vakuutusmäärä ja muita sellaisia vakuutusta koskevia seikkoja, joilla on vakuutusnottajalle ilmeistä merkitystä. Vuositiedotteessa mainittavista tiedoista säädetään lisäksi 26 ja 27 §:ssä. Vakuutustapahtuman jälkeen vakuutuksenantajan on annettava tarpeellisia tietoja sille, jolla on oikeus vaatia suoritusta vakuutuksenantajalta.

9 a §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Oikeusministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä henkivakuutuksesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/83/EY liitteessä III lueteltujen tietojen ilmoittamisesta.

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä säästöhenkivakuutuksen ja eläkevakuutuksen kulujen ja tuottojen laskemis- ja ilmoittamistavasta.

11 §

Vastuun alkaminen

Vakuutuksenantajan vastuu alkaa, jollei muusta ajankohdasta ole yksilöllisesti sovittu vakuutuksenottajan kanssa, kun vakuutuksenantaja tai vakuutuksenottaja antaa tai lähettää hyväksyvän vastauksen toisen sopijapuolen tarjoukseen.

Vakuutusehdoissa voidaan määrätä, jos siihen vakuutuksen laadun tai muun erityisen syyn vuoksi on aiheutta, että vakuutuksenantajan vastuun alkamisen edellytyksenä on vakuutusmaksun suorittaminen. Vakuutuksenantajan on saadaksesen vedota tällaiseen vakuutusehtojen määräykseen tehtävä siitä merkintä vakuutusmaksua koskevaan laskuun.

13 §

Vakuutuksenottajan oikeus saada vapaakirja tai takaisinostoarvo henkivakuutuksessa

Jos vakuutuksenottajan suorittamista vakuutusmaksuista on kertynyt säästöä, vakuutuksenottajalla on oikeus keskeyttää maksujen suoritus ja saada vakuutusehtojen mukai-

nen vakuutuksen säästöosuutta vastaava vakuutus (*vapaakirja*) taikka vakuutusehtojen mukaan laskettu vakuutuksen säästöosuus (*takaisinostoarvo*).

Kun henkivakuutus päättyy, vakuutuksenottajalla on oikeus saada takaisinostoarvo, vaikka vakuutuksenantaja muuten olisi vastuusta vapaa.

Eläkevakuutuksen ehdoissa voidaan kuitenkin määrätä, ettei vakuutuksenottajalla ole 1 tai 2 momentissa säädettyä oikeutta saada takaisinostoarvoa.

15 §

Vakuutuksenantajan oikeus irtisanoa vahinkovakuutus vakuutuskauden aikana

Vakuutuksenantajan on irtisanottava vakuutus kirjallisesti ilman aiheutonta viivytystä saatuaan tiedon irtisanomiseen oikeuttavasta perusteesta. Irtisanomista koskevassa ilmoituksessa on mainittava irtisanomisperuste. Jos irtisanomista ei tehdä siten kuin tässä momentissa säädetään, vakuutuksenantaja menettää irtisanomisoikeutensa, jollei vakuutuksenottaja ole 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa vilpillisesti laiminlyönyt 26 §:n 1 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa. Vakuutus päättyy vakuutuskauden kuluttua irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

16 §

Jatkuvan vahinkovakuutuksen irtisanominen

Vahinkovakuutuksen ehdoissa voidaan määrätä, että vakuutuksenantajan vastuu jatkuu vakuutuskauden kerrallaan, jollei jompikumpi sopimuspuoli irtisano sopimusta (*jatkuva vahinkovakuutus*).

Vakuutuksenantajalla on oikeus irtisanoa jatkuva vahinkovakuutus päättyväksi vakuutuskauden lopussa. Irtisanomiselle on oltava hyvän vakuutustavan mukainen peruste. Irtisanomista koskeva ilmoitus on lähetettävä vakuutuksenottajalle viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä. Ilmoituksessa on mainittava irtisanomisperuste, jollei

irtisanominen perustu rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 26 §:ään. Jos irtisanomista ei tehdä siten kuin tässä momentissa säädetään, irtisanominen on mitätön.

Vakuutuksenottajan oikeudesta irtisanoa vakuutus säädetään 12 §:ssä.

17 §

Vakuutuksenantajan oikeus irtisanoa henkilövakuutus

Vakuutuksenantajalla on oikeus irtisanoa henkilövakuutus, jos:

1) vakuutuksenottaja tai vakuutettu on ennen vakuutuksen myöntämistä antanut vakuutuksenantajalle vääriä tai puutteellisia tietoja tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, ja vakuutuksenantaja oikean asianlaidan tuntien ei olisi myöntänyt vakuutusta;

2) vakuutuksenottaja tai vakuutettu on täyttäessään tiedonantovelvollisuuttaan menettelty vilpillisesti, mutta vakuutus sopimus kuitenkin sitoo vakuutuksenantajaa 24 §:n 3 momentin nojalla; tai

3) vakuutettuun liittyvässä, vakuutuksenantajan vastuun arvioimisen kannalta merkityksellisessä seikassa on tapahtunut 27 §:ssä tarkoitettu vahingonvaaraa lisäävä muutos ja vakuutuksenantaja ei olisi myöntänyt vakuutusta siinä tapauksessa, että vakuutettuun liittyvä seikka olisi ollut muutosta vastaava jo vakuutusta myönnettäessä.

Vakuutuksenantaja saa irtisanoa henkilövakuutuksen myös, jos:

1) vakuutettu on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman; tai

2) vakuutettu on vakuutustapahtuman jälkeen antanut vakuutuksenantajalle vilpillisesti vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä vakuutuksenantajan vastuun arvioimisen kannalta.

Vakuutuksenantajan on irtisanottava vakuutus kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä saatuaan tiedon irtisanomiseen oikeuttavasta perusteesta. Irtisanomista koskevassa ilmoituksessa on mainittava irtisanomisperuste. Jos irtisanomista ei tehdä siten kuin tässä momentissa säädetään, vakuutuksenantaja menettää irtisanomisoikeutensa. Vakuu-

tus päättyy kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenantaja on lähettänyt vakuutuksenottajalle ilmoituksen irtisanomisesta.

Vakuutuksenantajan oikeudesta irtisanoa vakuutus vakuutusmaksun viivästymisen takia säädetään 39 §:ssä.

17 a §

Vakuutuksenantajan oikeus irtisanoa tapaturmavakuutus ja sairausvakuutus vakuutusehtojen nojalla

Sellaisen tapaturmavakuutuksen ja sairausvakuutuksen ehtoissa, jonka vakuutusmaksu on sovittu suoritettavaksi säännöllisin väliajoin (*vakuutusmaksukausi*), voidaan määrätä, että vakuutuksenantajalla on oikeus irtisanoa vakuutus päättyväksi vakuutusmaksukauden päättyessä. Jos vakuutusmaksukausi on lyhyempi kuin yksi vuosi tai siitä ei ole sovittu, vakuutuksenantajalla on oikeus irtisanoa vakuutus päättyväksi vain kalenterivuoden lopussa.

Vakuutusta ei saa irtisanoa sen vuoksi, että vakuutetun terveydentila on vakuutuksen ottamisen jälkeen huonontunut, eikä sen vuoksi, että on sattunut vakuutustapahtuma. Irtisanomisperusteen on muutoinkin oltava hyvän vakuutustavan mukainen.

Irtisanomista koskeva ilmoitus on lähetettävä vakuutuksenottajalle viimeistään kuukautta ennen 1 momentin mukaista vakuutuksen voimassaolon päättymisajankohtaa. Ilmoituksessa on mainittava irtisanomisperuste. Jos irtisanomista ei tehdä siten kuin tässä pykälässä säädetään, irtisanominen on mitätön.

17 b §

Ryhmäetuvakuutuksen päättyminen

Sen lisäksi, mitä vakuutuksen irtisanomisesta säädetään, ryhmäetuvakuutuksen vakuutusehdoissa voidaan määrätä, että vakuutus päättyy vakuutuksenottajan osalta myös ryhmästä eroamisen tai erottamisen vuoksi. Jos vakuutus tällaisesta syystä päättyy, vakuutuksenantajan on ilmoitettava vakuutuksenottajalle kirjallisesti vakuutuksen päättyminen peruste ja -ajankohta. Vakuutus saa päät-

tyä aikaisintaan kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

19 §

Jatkuvan vahinkovakuutuksen sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden vaihtuessa

Jatkuvan vahinkovakuutuksen vakuutusehdoissa voidaan määrätä, että vakuutusenantajalla on oikeus muuttaa vakuutusehdoissa yksilöidyllä perusteella vakuutusmaksua ja muita sopimusehtoja. Vakuutusenantajalla on lisäksi oikeus tehdä vakuutusehtoihin vähäisiä muutoksia, joilla ei ole vaikutusta vakuutus sopimuksen keskeiseen sisältöön.

Vakuutusenantajan on lähetettävä vakuutusmaksua koskevan laskun yhteydessä vakuutusenantajalle ilmoitus siitä, miten vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Ilmoituksessa on mainittava, että vakuutusenantajalla on oikeus irtisanoa vakuutus. Muutos tulee voimaan sen vakuutuskauden alusta lukien, joka ensiksi seuraa kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutusenantaja on lähettänyt vakuutusenantajalle tämän hetken mukaisen ilmoituksen sopimusehtojen muuttumisesta.

20 §

Henkilövakuutuksen jatkuminen muutetuin ehdoin

Jos vakuutusenantaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt 22 §:ssä säädetyn tiedonantovelvollisuutensa ja vakuutusenantaja olisi oikeat ja täydelliset tiedot saadessaan myöntänyt vakuutuksen ainoastaan korkeampaa maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla kuin oli sovittu, vakuutus jatkuu tällaisin maksuin ja ehdoin. Sama koskee, jos vakuutusenantaja tai vakuutettu on täyttäessään tiedonantovelvollisuuttaan menettelyt vilpillisesti ja vakuutus sopimusta huolimatta sitoo vakuutusenantajaa 24 §:n 3 momentin nojalla.

Vakuutus jatkuu vastaavasti muutetuin ehdoin, jos vakuutettuun liittyvässä, vakuutusenantajan vastuun arvioimisen kannalta merkityksellisessä seikassa on tapahtunut

27 §:ssä tarkoitettu muutos ja vakuutusenantaja olisi myöntänyt vakuutuksen ainoastaan korkeampaa maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla siinä tapauksessa, että vakuutettuun liittyvä seikka olisi ollut muutosta vastaava jo vakuutusta myönnettäessä.

Saatuun tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnistä tai vakuutettuun liittyvän seikan muutoksesta vakuutusenantajan on lähetettävä vakuutusenantajalle ilman aiheutonta viivytystä ilmoitus siitä, miten ja mistä ajankohdasta lukien vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Ilmoituksessa on mainittava, että vakuutusenantajalla on oikeus irtisanoa vakuutus. Jos vakuutusenantaja ei lähetä ilmoitusta tässä momentissa säädetyllä tavalla, se menettää oikeutensa muuttaa maksua tai ehtoja.

20 a §

Henkilövakuutuksen sopimusehtojen muuttaminen

Henkilövakuutuksen vakuutusehdoissa voidaan määrätä, että vakuutusenantajalla on oikeus muuttaa vakuutusehdoissa yksilöidyllä perusteella vakuutusmaksua ja muita sopimusehtoja. Vakuutusmaksua tai muita sopimusehtoja ei kuitenkaan saa muuttaa sen vuoksi, että vakuutetun terveydentila on vakuutuksen ottamisen jälkeen huonontunut, eikä sen vuoksi, että vakuutustapahtuma on sattunut.

Henkilövakuutuksen vakuutusmaksua tai muita sopimusehtoja voidaan muuttaa vain, jos muutokseen on erityistä syytä yleisen vahinkokehityksen tai korkotason muutoksen vuoksi eikä vakuutus sopimuksen sisältö muutu olennaisesti alkuperäiseen sopimukseen verrattuna.

Vakuutusenantajalla on lisäksi oikeus tehdä henkilövakuutuksen vakuutusehtoihin vähäisiä muutoksia, joilla ei ole vaikutusta vakuutus sopimuksen keskeiseen sisältöön.

Jos työeläkettä koskevia säännöksiä on muutettu, vakuutusenantajalla on sen estämättä, mitä tässä pykälässä säädetään, oikeus muuttaa vapaamuotoisen työeläkevakuutuksen vakuutusmaksua tai muita sopimusehtoja vastaamaan säännösten muutosta.

Vakuutusenantajan on lähetettävä vakuu-

tuksenottajalle ilmoitus siitä, miten vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Ilmoituksessa on mainittava, että vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus. Muutos tulee voimaan sen vakuutusmaksukauden tai, jos vakuutusmaksukausi on lyhyempi kuin yksi vuosi tai siitä ei ole sovittu, sen kalenterivuoden alusta lukien, joka ensiksi seuraa kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenantaja on lähettänyt vakuutuksenottajalle tämän momentin mukaisen ilmoituksen sopimusehtojen muuttumisesta.

24 §

*Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti
henkilövakuutuksessa*

— — — — —
Jos 1 tai 2 momentissa säädetyt seuraamukset johtaisivat vakuutuksenottajan tai vakuutuskorvaukseen oikeutetun kannalta ilmeiseen kohtuuttomuuteen, niitä voidaan sovitella.

26 §

Vaaran lisääntyminen vahinkovakuutuksessa

Vahinkovakuutuksen vakuutusehdoissa voidaan määrätä, että vakuutuksenottajan tulee ilmoittaa vakuutuksenantajalle vakuutus-sopimusta päätettäessä ilmoitetuissa olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa vakuutuskauden aikana tapahtuneesta olennaisesti vahingonvaaraa lisäävästä muutoksesta, jota vakuutuksenantajan ei voida katsoa ottaneen lukuun sopimusta päätettäessä. Vakuutuksenantajan on muistutettava vakuutuksenottajaa ilmoitusvelvollisuudesta 7 §:ssä tarkoitetussa vuositiedotteessa.

Vakuutuksenottajan on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetusta muutoksesta vakuutuksenantajalle viimeistään kuukauden kuluttua muutosta seuraavan vuositiedotteen saamisesta.

Jos vakuutuksenottaja tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyö 2 momentissa säädetyt velvollisuutensa, korvausta voidaan alentaa tai se evätä.

27 §

Vaaran lisääntyminen henkilövakuutuksessa

Jos jollakin vakuutettuun liittyvällä seikalla, kuten ammatilla, harrastuksilla tai asuinpaikalla, on henkilövakuutuksessa merkitystä vakuutuksenantajan vastuun arvioimisen kannalta, vakuutusehdoissa voidaan määrätä, että vakuutuksenottajan tulee ilmoittaa tällaisessa asiantilassa tapahtuneesta muutoksesta vakuutuksenantajalle. Terveystilan muutoksia ei pidetä tässä pykälässä tarkoitettuna vaaran lisääntymisenä, eivätkä ne kuulu ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Vakuutuksenantajan on muistutettava vakuutuksenottajaa ilmoitusvelvollisuudesta 7 §:ssä tarkoitetussa vuositiedotteessa.

Vakuutuksenottajan on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetusta muutoksesta vakuutuksenantajalle viimeistään kuukauden kuluttua muutosta seuraavan vuositiedotteen saamisesta.

Jos vakuutuksenottaja tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyö 2 momentissa säädetyt velvollisuutensa, on vastaavasti voimassa, mitä 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

30 §

*Vakuutustapahtuman aiheuttaminen
vahinkovakuutuksessa*

— — — — —
Vahinkovakuutuksen vakuutusehdoissa voidaan lisäksi määrätä, että vakuutetulle tulevaa korvausta voidaan alentaa tai se voidaan evätä, jos hänen alkoholin tai huumausaineen käyttönsä on vaikuttanut vakuutustapahtumaan. Moottoriajoneuvovakuutuksen vakuutusehdoissa voidaan määrätä alkoholin, huumausaineen tai muun huumaavaan aineen käytön vaikutuksesta vakuutuskorvaukseen siten kuin liikennevakuutuslain 7 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään.

34 §

*Korvauksen alentaminen tai epääminen
vahinkovakuutuksessa*

Harkittaessa, onko korvausta vahinkova-

kuutuksessa tässä luvussa säädetyllä perusteella alennettava tai evättävä, tulee ottaa huomioon, mikä merkitys seikalla, jota vakuutusnottajan tai vakuutetun antama väärä tai puutteellinen tieto koskee, tai vahingonvaaraa lisänneellä muuttuneella olosuhteella taikka vakuutetun tai 33 §:ssä tarkoitetun henkilön toimenpiteellä tai laiminlyönnillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi tulee ottaa huomioon vakuutusnottajan, vakuutetun tai 33 §:ssä tarkoitetun henkilön tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Jos vakuutusmaksu on vakuutusnottajan tai vakuutetun antaman väärän tai puutteellisen tiedon takia sovittu pienemmäksi kuin se olisi ollut, jos oikea ja täydellinen tieto olisi annettu, otetaan korvausta alennettaessa huomioon sovittu vakuutusmaksun suhde vakuutusmaksuun, joka olisi peritty oikean ja täydellisen tiedon perusteella. Vähäinen poikkeama vakuutusmaksuissa ei kuitenkaan oikeuta vakuutuskorvauksen alentamiseen.

35 §

Virheellisten tietojen tai vaaran lisääntymisen merkityksettömyys

Henkivakuutuksessa vakuutusnottaja saa vedota tiedonantovelvollisuuden laiminlyöntiin vain, jos kuolema on sattunut ennen kuin viisi vuotta on kulunut vastuun alkamisesta tai jos vakuutusnottaja on saman ajan kuluessa lähettänyt 17 §:n 3 momentissa tai 20 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta, jos vakuutusnottaja tai vakuutettu on menetellyt vilpillisesti.

38 §

Vakuutusmaksun suorittaminen

Vakuutusmaksu on suoritettava kuukauden kuluessa siitä, kun vakuutusnottaja on lähettänyt vakuutusnottajalle vakuutusmaksua koskevan laskun. Ensimmäistä maksua ei kuitenkaan tarvitse suorittaa ennen vakuutusnottajan vastuun alkamista, ellei maksun

suorittaminen ole vakuutusehtojen mukaan vakuutusnottajan vastuun alkamisen edellytys, eikä myöhempiä maksuja ennen sovittu vakuutusmaksukauden tai vakuutuskauden alkamista. Jos vakuutusnottajan vastuu alkaa joltakin osin myöhemmin, tätä osaa koskevaa vakuutusmaksua ei tarvitse suorittaa ennen vastuun alkamista.

Jos vakuutusnottajan suoritus ei riitä kaikkien saman vakuutusnottajan vakuutusmaksusaatavien maksamiseen, vakuutusnottajalla on oikeus määrätä, mitä vakuutusmaksusaatavia hänen suorituksellaan lyhennetään.

40 §

Vastuun jatkuminen ja vakuutusmaksun ulosottokelpoisuus jatkuvassa vahinkovakuutuksessa

Jos jatkuvan vahinkovakuutuksen vakuutusehdoissa on määrätty, että vakuutusnottajan vastuu ei lakkaa ennen vakuutuskauden päättymistä vaikka vakuutuskautta koskevaa maksua ei olisikaan määräaikaan suoritettu, vakuutusnottaja saa periä vakuutusmaksun viivästyskorkoineen ulosottoin ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään edellyttäen, että vakuutusnottaja on tehnyt tästä merkinnän vakuutusmaksua koskevaan laskuun.

41 §

Ryhmätuvakuutuksen jatkuminen

Jos ryhmätuvakuutus on vakuutusnottajan osalta ryhmästä eroamisen tai erottamisen vuoksi 17 b §:n mukaisesti päättynyt, vakuutuksen katsotaan kuitenkin olevan voimassa sellaisen vakuutusnottajan osalta, jota koskevan maksun vakuutusnottaja on ottanut vastaan.

42 §

Viivästyneen vahinkovakuutusmaksun suorittaminen

Jos vakuutusnottaja suorittaa vahinkova-

kuutuksen vakuutusmaksun 11 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa viivästyneenä taikka 39 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa sen jälkeen, kun vakuutus on päättynyt, vakuutuksenantajan vastuu alkaa maksun suorittamista seuraavasta päivästä. Vakuutus on tällöin voimassa alun perin sovitun vakuutuskauden loppuun siitä lukien, kun vakuutus on tullut uudelleen voimaan.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta, jos vakuutuksenantaja 14 päivän kuluessa vakuutusmaksun suorittamisesta ilmoittaa vakuutuksenottajalle, ettei se suostu ottamaan maksua vastaan. Maksua ei saa kieltäytyä vastaanottamasta sen vuoksi, että vakuutustapahtuma on sattunut maksun suorittamisen jälkeen.

47 §

Edunsaaja

Vakuutuksenottajalla on oikeus määrätä henkilö, jolla on vakuutuksenottajan tai vakuutetun sijasta oikeus henkilövakuutuksesta suoritettavaan vakuutuskorvaukseen (*edunsaaja*). Vakuutuksenottaja voi muuttaa tai peruuttaa edunsaajamääräyksen, jos vakuutustapahtumaa, jossa määräys on tarkoitettu sovellettavaksi, ei ole sattunut. Eläkevakuutuksen ehdoissa voidaan rajoittaa vakuutuksenottajan tässä momentissa mainittuja oikeuksia.

Vakuutuksenottaja voi antaa edunsaajalle tai vakuutetulle kirjallisen sitoumuksen määräyksen voimassa pitämisestä (*peruuttamaton edunsaajamääräys*). Edunsaajamääräystä ei tällöin saa muuttaa tai peruuttaa ilman sen suostumusta, jolle sitoumus on annettu.

Jos edunsaajamääräys on voimassa, vakuutetun kuoleman johdosta suoritettava vakuutuskorvaus ei kuulu vakuutetun kuolinpesään. Vakuutuskorvaus kuuluu vakuutetun kuolinpesään, jos edunsaajamääräystä ei ole eikä korvausta ole vakuutusehdoissa määrätty suoritettavaksi vakuutuksenottajalle.

Jos henkivakuutuksessa on vakuutettuna muu kuin vakuutuksenottaja taikka jos vakuutus on muutoin otettu sellaisin ehdoin, ettei vakuutuskorvauksen suorittamisaika ole riippuvainen vakuutuksenottajan kuolemasta, ja vakuutuksenottaja kuolee ennen kuin vakuutuskorvaus on maksettava, vakuutuk-

senottajan oikeus siirtyy edunsaajalle, jos edunsaaja on määrätty.

51 §

Henkivakuutukseen perustuvan oikeuden luovutus ja panttaus

Vakuutuksenottajalla on oikeus luovuttaa ja pantata henkivakuutukseen perustuva oikeus. Eläkevakuutukseen perustuvan oikeuden luovuttamista ja panttaamista voidaan kuitenkin rajoittaa vakuutusehdoissa. Ryhmähenkivakuutukseen perustuvaa oikeutta ei saa pantata. Luovutus tai panttaus ei ole vakuutuksenottajan velkojia sitova, ellei siitä ole kirjallisesti ilmoitettu vakuutuksenantajalle. Jos vakuutuksessa on peruuttamaton edunsaajamääräys, vakuutuksenottaja ei saa luovuttaa tai pantata vakuutusta ilman sen suostumusta, jolle edunsaajamääräystä koskeva sitoumus on annettu.

53 §

Ilmoitukset panttioikeuden haltijalle ja edunsaajamääräystä koskevan sitoumuksen saajalle

Mitä 17, 20, 21 ja 39 §:ssä säädetään vakuutuksenantajan velvollisuudesta ilmoittaa vakuutuksenottajalle vakuutuksen lakkaamisesta tai vakuutuksenantajan vastuun alenemisesta, koskee myös sitä, jolle henkivakuutukseen perustuva oikeus on pantattu tai jolle on annettu sitoumus edunsaajamääräyksen voimassa pitämisestä edellyttäen, että panttauksesta tai edunsaajamääräyksestä on ilmoitettu vakuutuksenantajalle. Jos vakuutuksenantaja laiminlyö ilmoituksen toimittamisen, se ei voi panttioikeuden haltijaa tai edunsaajaa kohtaan vedota siihen, että vakuutus on lakannut tai että vastuu on alentunut.

54 §

Ulosmittaus henkivakuutuksessa

Jos henkivakuutuksessa on vakuutettuna vakuutuksenottaja tai hänen puolisonsa, jom-

mallekummalle heistä vakuutus sopimuksen mukaan kuuluvaa oikeutta ei saa ulosmitata kummankaan velasta, jos:

1) vakuutuksen ottamisesta on ulosmittausta toimitettaessa kulunut vähintään viisi vuotta, vakuutusmaksuja on sovittu suoritettavaksi vähintään kymmenen vuoden ajan eikä minään vuonna ole suoritettu enemmän kuin viidennes siitä vakuutusmaksujen yhteenlasketusta määrästä, joka olisi ollut suoritettava, jos maksut olisi vakuutusta otettaessa tasaisesti jaettu kymmenelle vuodelle; maksun korotusta, joka johtuu sovittu kustannusten kehitystä kuvaavasta indeksin muutoksesta, ei oteta huomioon; tai

2) vakuutus on voimassa vain kuoleman varalta, eikä minään vuonna ole suoritettu enemmän kuin vuosittaisen vakuutusmaksun kaksinkertainen määrä.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta toimitettaessa ulosmittausta elatuksesta, joka on maksettava puolisolalle tai lapselle.

64 §

Ilmoitus vakuutusnantajan vastuun päättymisestä tai supistumisesta

Vakuutusnantaja on velvollinen ilmoittamaan vastuunsa päättymisestä tai vastuuta supistavasta sopimuksesta tai toimenpiteestä tiedossaan olevalle, 62 §:ssä tarkoitettulle vakuutetulle, jonka oikeutta kyseinen sopimus tai toimenpide merkittävästi supistaa. Vakuutusnantajan vastuu päättyy tai sopimus tai toimenpide tulee voimaan 62 §:ssä tarkoitettua vakuutettua kohtaan aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ilmoitus on lähetetty hänelle.

70 §

Korvauksen suorittaminen

Vakuutusnantajan on ilmoitettava vajaanvaltaiselle suoritettavasta vakuutuskorvauksesta vajaanvaltaisen kotikunnan holhousviranomaiselle, jos korvauksen kokonaismäärä on suurempi kuin 1 000 euroa ja korvaus

käsittää muun suorituksen kuin vakuutustapahtuman aiheuttamien kustannusten tai varallisuuden menetysten korvaamisen.

72 §

Väärät tiedot vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen

Jos korvauksen hakija on vakuutustapahtuman jälkeen vilpillisesti antanut vakuutusnantajalle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä vakuutusnantajan vastuun arvioimisen kannalta, hänen korvaustaan voidaan alentaa tai se voidaan evätä sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

73 §

Vaatimuksen esittämisajankohta ja vanhentuminen

Vakuutus sopimukseen perustuva korvausvaatimus on esitettävä vakuutusnantajalle vuoden kuluessa siitä, kun korvauksen hakija on saanut tietää vakuutuksen voimassaolosta, vakuutustapahtumasta ja vakuutustapahtumasta aiheutuneesta vahinkoseuraamuksesta. Korvausvaatimus on joka tapauksessa esitettävä kymmenen vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta tai, jos vakuutus on otettu henkilövahingon tai vahingonkorvausvelvollisuuden varalta, vahinkoseuraamuksen aiheutumisesta. Korvausvaatimuksen esittämiseen rinnastetaan ilmoituksen tekeminen vakuutustapahtumasta.

Jos korvausvaatimusta ei esitetä 1 momentissa säädettyssä ajassa, korvauksen hakija menettää oikeutensa korvaukseen.

74 §

Kanneaika

Kanne vakuutusnantajan tekemän korvausta koskevan päätöksen taikka vakuutusnantajan, vakuutetun tai muun vakuutus korvaukseen oikeutetun asemaan vaikuttavan muun päätöksen johdosta on oikeuden menettämisen uhalla nostettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut

kirjallisen tiedon vakuutuksenantajan päätöksestä ja tästä määräajasta. Vanhentumisen keskeytymisestä sen johdosta, että asia saataan vireille kuluttajariitalautakunnassa, Vakuutuslautakunnassa tai muussa kuluttajariitoja ratkaisevassa elimessä, säädetään velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 11 §:ssä.

75 §

Vakuutuksenantajan takautumisoikeus

Vakuutusehdoissa ei saa poiketa 1 ja 2 momentin säännöksistä kolmannen henkilön vahingoksi, jos kolmas henkilö on yksityishenkilö taikka työntekijä, virkamies tai näihin vahingonkorvauslain (412/1974) 3 luvun 1 §:n mukaan rinnastettava muu henkilö. Mootoriajoneuvovakuutuksen vakuutusehdoissa voidaan kuitenkin takautumisoikeudesta määrätä siten kuin liikennevakuutuslain 20 §:ssä säädetään.

79 §

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen vakuutusmaksun ulosottokelpoisuus

Vakuutuksenantaja saa periä vakuutusmaksun sellaisesta ryhmähenkivakuutuksesta, jonka työnantaja on työehtosopimuksen nojalla velvollinen ottamaan työntekijälle (*työn-*

tekijäin ryhmähenkivakuutus), viivästyskorvoineen ulosottoimin ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2010.

Tätä lakia sovelletaan:

1) vakuutukseen, jota koskeva sopimus on tehty lain voimaantulon jälkeen;

2) vahinkovakuutukseen, joka 16 §:n 1 momentissa säädettyllä tavalla jatkuu vakuutuskauden kerrallaan, lain voimaantuloa lähinnä seuraavan vakuutuskauden alusta lukien; ja

3) tapaturmavakuutukseen ja sairausvakuutukseen lain voimaantuloa lähinnä seuraavan vakuutusmaksukauden tai, jos vakuutusmaksukaudesta ei ole sovittu, kalenterivuoden alusta lukien.

Muuhun kuin 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuun vakuutukseen, jota koskeva sopimus on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan lain 4, 7, 17 b, 20 ja 20 a §:ää, 24 §:n 3 momenttia, 27, 41, 47 ja 54 §:ää sekä 70 §:n 2 momenttia.

Lain 17 §:n 2 momenttia, 72 ja 73 §:ää sekä 75 §:n 3 momenttia sovelletaan, jos vakuutustapahtuma on sattunut lain voimaantulon jälkeen. Lain 74 §:ää sovelletaan, jos vakuutuksenantajan päätös on tehty lain voimaantulon jälkeen.

Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*

N:o 427

L a k i

avioliittolain 35 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 1929 annetun avioliittolain (234/1929) 35 §:n 2 momentti seuraavasti:

35 §

Avio-oikeutta ei kuitenkaan ole omaisuuden, josta avioehtosopimuksin taikka lahjakirjassa, testamentissa tai henkilövakuutuksen edunsaajamääräyksessä on niin määrätty, eikä myöskään siihen, mikä on tullut sellaisen omaisuuden sijaan. Jos sitä paitsi on mää-

rätty, että avio-oikeutta ei ole myöskään tällaisen omaisuuden tuottoon, noudatettakoon tätä määräystä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2010.

Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*

N:o 428

Laki

velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan velan vanhentumisesta 15 päivänä elokuuta 2003 annetun lain (728/2003) 11 §:n
1 momentin 1 kohta seuraavasti:

11 §

Oikeudelliset katkaisutoimet

Velan vanhentuminen katkeaa niin kuin
2 momentissa säädetään, jos:

1) velkoja panee vireille saatavaa koskevan
kanteen velallista vastaan tai esittää saatavaa
koskevan vaatimuksen tuomioistuimessa, ku-
luttajariitalautakunnassa tai laissa säädettyssä
muussa toimielimessä tai menettelyssä, jossa
voidaan antaa ratkaisu tai ratkaisusuositus,
taikka toimielimessä, joka on merkitty Eu-
roopan komission pitämään tietokantaan ku-
luttajariitoja ratkaisevista elimistä;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marras-
kuuta 2010.

Tätä lakia sovelletaan myös velkaan, jonka
oikeusperuste on syntynyt ennen tämän lain
voimaantuloa. Jos velkaa koskeva asia on
lain voimaan tullessa vireillä toimielimessä,
joka on merkitty Euroopan komission pitä-
mään tietokantaan kuluttajariitoja ratkaise-
vista elimistä, velan vanhentuminen keskey-
tyy 11 §:ssä tarkoitettulla tavalla, kun laki
tulee voimaan.

Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*

N:o 429

Laki

vakuutusyhtiölain 13 luvun 3 §:n kumoamisesta

Annettu Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §	2 §
Tällä lailla kumotaan 18 päivänä heinäkuuta 2008 annetun vakuutusyhtiölain (521/2008) 13 luvun 3 §.	Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2010.

Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*

N:o 430

L a k i

vakuutusedustuksesta annetun lain 25 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusedustuksesta 15 päivänä heinäkuuta 2005 annetun lain (570/2005) 25 § seuraavasti:

25 §

Vakuutuksesta annettavat tiedot

Vakuutusmeklarin on tehtävässään huolehdittava siitä, että asiakas saa ennen vakuutus-sopimuksen päättämistä kaikki asiakkaan vakuutustarpeen arvioinnin ja vakuutuksen valitsemisen kannalta tarpeelliset tiedot, kuten tietoja tarjolla olevista vakuutusmuodoista, vakuutusmaksuista ja vakuutusehdoista. Tietoja annettaessa vakuutusmeklarin tulee kiinnittää huomiota myös vakuutusturvan olennaisiin rajoituksiin. Lisäksi huomiota on kiinnitettävä vakuutukseen mahdollisesti liittyvien sijoituskohteiden valinnan kannalta

olennaisiin seikkoihin ottaen erityisesti huomioon vakuutuksen hakijan aikaisempi sijoituskokemus ja sijoittamisen tavoitteet.

Asiakkaalle annettavien, 1 momentissa tarkoitettujen tietojen on perustuttava riittävän monien markkinoilla tarjolla olevien vakuutusten tasapuoliseen analyysiin. Analyysi ja ehdotus vakuutustarpeen kattamiseksi on annettava asiakkaalle 20 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa säädetyllä tavalla.

Tietoja ei tarvitse antaa, jos asiakas ei halua niitä tai jos niiden antaminen tuottaisi kohtuutonta hankaluutta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2010.

Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*

N:o 431

Laki**vaalilain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 21 päivänä toukokuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä lokakuuta 1998 annetun vaalilain (714/1998) 5, 32—34, 36, 38—40, 42, 43, 46, 55, 107, 127, 132, 135 ja 189 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 § laissa 300/2009, 46 § osaksi laissa 868/2003 ja 127 § osaksi laissa 247/2002, seuraavasti:

5 §

Vaalipiirit eduskuntavaaleissa

Eduskuntavaaleja varten maa on jaettu maakuntajaon pohjalta seuraaviin *vaalipiireihin*:

1) Helsingin vaalipiiri, johon kuuluu Helsingin kaupunki;

2) Uudenmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Askolan, Espoon, Hangon, Hyvinkään, Inkoon, Järvenpään, Karjalohjan, Karkkilan, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Lapinjärven, Lohjan, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän, Nummi-Pusulän, Nurmijärven, Pornaisten, Porvoon, Pukkilan, Raaseporin, Sipoon, Siuntion, Tuusulan, Vantaan sekä Vihdin kunnat;

3) Varsinais-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Auran, Kaarinan, Kemiönsaaren, Koski Tl:n, Kustavin, Laitilan, Liedon, Loimaan, Länsi-Turunmaan, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalın, Nousiaisten, Oripään, Paimion, Pyhärannan, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon, Someron, Taivassalon, Tarvasjoen, Turun, Uudenkaupungin sekä Vehmaan kunnat;

4) Satakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Euran, Eurajoen, Harjavallan, Honkajoen,

Huittisten, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian, Kiikoisten, Kokemäen, Köyliön, Luvian, Luvian, Merikarvian, Nakkilan, Pomarkun, Porin, Rauman, Siikaisten, Säskylän sekä Ulvilan kunnat;

5) Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri, johon kuuluvat Brändön, Eckerön, Finströmin, Föglön, Getan, Hammarlandin, Jomalan, Kumlingen, Kökarin, Lemlandin, Lumparlandin, Maarianhaminan, Saltvikin, Sottungan, Sundin sekä Vårdön kunnat;

6) Hämeen vaalipiiri, johon kuuluvat Artjärven, Asikkalan, Forssan, Hartolan, Hattulan, Hausjärven, Heinolan, Hollolan, Humpilan, Hämeenkosken, Hämeenlinnan, Janakkalan, Jokioisten, Kärkölän, Lahden, Lopen, Nastolan, Orimattilan, Padasjoen, Riihimäen, Sysmän, Tammelan sekä Ypäjän kunnat;

7) Pirkanmaan vaalipiiri, johon kuuluvat Akaan, Hämeenkyrön, Ikaalisten, Juupajoen, Kangasalan, Kihniön, Kuhmalahden, Kylmäkosken, Lempäälän, Mänttä-Vilppulan, Nokian, Oriveden, Parkanon, Pirkkalan, Punkalaitumen, Pälkäneen, Ruoveden, Sastamalan, Tampereen, Urjalan, Valkeakosken, Vesilahden, Virtain sekä Ylöjärven kunnat;

8) Kymen vaalipiiri, johon kuuluvat Haminan, Iitin, Imatran, Kotkan, Kouvolan, Lappeenrannan, Lemin, Luumäen, Michikkälän,

Parikkalan, Pyhtään, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen, Suomenniemen, Taipalsaaren sekä Virolahden kunnat;

9) Etelä-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Enonkosken, Heinäveden, Hirvensalmen, Joroisten, Juvan, Kangasniemen, Kerimäen, Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan, Pieksämäen, Punkaharjun, Puumalan, Rantasalmen, Ristiinan, Savonlinnan sekä Sulkavan kunnat;

10) Pohjois-Savon vaalipiiri, johon kuuluvat Iisalmen, Juankosken, Kaavin, Karttulan, Keiteleen, Kiuruveden, Kuopion, Lapinlahden, Leppävirran, Maaningan, Nilsiä, Piela-veden, Rautalammen, Rautavaaran, Siilinjärven, Sonkajärven, Suonenjoen, Tervon, Tuusniemen, Varkauden, Varpaisjärven, Vesannon sekä Vieremän kunnat;

11) Pohjois-Karjalan vaalipiiri, johon kuuluvat Iiomantsin, Joensuun, Juuan, Kesälahden, Kiteen, Kontiolahden, Lieksan, Liperin, Nurmeksen, Outokummun, Polvijärven, Rääkkylän, Tohmajärven sekä Valtimon kunnat;

12) Vaasan vaalipiiri, johon kuuluvat Alajärven, Alavuden, Evijärven, Halsuan, Ilmajoen, Isojoen, Isokyrön, Jalasjärven, Kannuksen, Karijoen, Kaskisten, Kauhajoen, Kauhavan, Kaustisen, Kokkolan, Korsnäsin, Kristiinankaupungin, Kruunupyyn, Kuortaneen, Kurikan, Laihian, Lappajärven, Lapuan, Les-tijärven, Luodon, Maalahden, Mustasaaren, Närpiön, Oravaisten, Pedersören kunnan, Perhon, Pietarsaaren, Seinäjoen, Soinin, Teuvan, Toholammin, Töysän, Uusikaarlepyyn, Vaasan, Vetelin, Vimpelin, Vähäkyrön, Vöyri-Maksamaan sekä Ähtärin kunnat;

13) Keski-Suomen vaalipiiri, johon kuuluvat Hankasalmen, Joutsan, Jyväskylän, Jämsän, Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kinnulan, Kivijärven, Konneveden, Kuhmoisten, Kyyjärven, Laukaan, Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Pihtiputaan, Saarijärven, Toivakan, Uuraisten, Viitasaaren sekä Äänekosken kunnat;

14) Oulun vaalipiiri, johon kuuluvat Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Haukiputaan, Hyrynsalmen, Iin, Kajaanin, Kalajoen, Kempeleen, Kiimingin, Kuhmon, Kuusamon, Kärsämäen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Nivalan, Oulaisten, Oulun, Oulunsalon, Paltamon, Pudas-

järven, Puolangan, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhännän, Raahen, Reijjärven, Ristijärven, Sievin, Siikajoen, Siikalatvan, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Tynärvän, Utajärven, Vaalan, Vihannin, Yli-Iin sekä Ylivieskan kunnat;

15) Lapin vaalipiiri, johon kuuluvat Enontekiön, Inarin, Kemin, Kemijärven, Keminmaan, Kittilän, Kolarin, Muonion, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovaniemen, Sallan, Savukosken, Simon, Sodankylän, Tervolan, Tornion, Utsjoen sekä Ylitornion kunnat.

32 §

Puolueita koskevat ilmoitukset

Oikeusministeriön on viimeistään 55. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 48. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää ilmoitettava ehdokashakemukset käsitteleville viranomaisille, lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakunnan vaalipiirilautakuntaa, ne puolueet, jotka on merkitty puolerekisteriin, ja ne henkilöt, jotka ovat oikeutettuja kirjoittamaan puolueen nimen.

33 §

Viranomaisen lakimääräiset kokoukset

Ehdokashakemukset käsittelevä viranomainen kokoontuu puheenjohtajan kutsusta hyvissä ajoin, viimeistään 55. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 48. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää, ja sen jälkeen, jos asioita on käsiteltävinä, 47., 41., 39. ja 38. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää sekä 40., 34., 32. ja 31. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää, vaalipäivänä, vaalipäivän jälkeisenä päivänä ja 3. päivänä vaalipäivän jälkeen sekä muulloin, jos asiain käsittely sitä vaatii.

34 §

Asiakirjojen jättämisestä määrääminen ja kuuluttaminen

Ehdokashakemukset käsittelevä viranomainen määrää viimeistään 55. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 48. päi-

misestä ei ole hyväksytty, on oikeus peruuttaa ehdokashakemuksensa. Puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehen on tehtävä peruutus kirjallisesti ehdokashakemukset käsittelevälle viranomaiselle viimeistään 31. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 12. Ehdokashakemuksen hyväksymistä koskeva asia on peruutuksen johdosta käsiteltävä uudelleen.

Päätökset tässä pykälässä tarkoitetuissa asioissa tehdään 38. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 31. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää pidettävässä kokouksessa ennen presidentinvaalin ehdokasluettelon tai ehdokaslistojen yhdistelmän laatimista.

42 §

Presidentinvaalin ehdokasluettelot

Sen jälkeen kun ehdokkaat on ilmoitettu tiedonannolla oikeusministeriölle, Helsingin vaalipiirilautakunta laatii 38. päivänä ennen vaalipäivää pidettävässä kokouksessaan *presidentinvaalin ehdokasluettelon*, josta on soveltuvin osin voimassa, mitä ehdokaslistojen yhdistelmästä 41 §:ssä säädetään.

Jos presidentinvaalin toinen vaali toimitetaan, Helsingin vaalipiirilautakunta laatii viipymättä toista vaalia varten ehdokasluettelon, johon ehdokkaat on otettava samassa keskinäisessä järjestyksessä ja samoin numeroin kuin heidät oli otettu ensimmäisen vaalin ehdokasluetteloon. Toisen vaalin ehdokasluettelosta on muutoin voimassa, mitä ehdokaslistojen yhdistelmästä 41 §:ssä säädetään.

43 §

Valtakunnallinen ehdokasrekisteri

Oikeusministeriö perustaa rekisterin, johon otetaan kaikki koko maassa asianomaisissa vaaleissa ehdokaslistojen yhdistelmiin tai presidentinvaalin ehdokasluetteloon otetut ehdokkaat (*valtakunnallinen ehdokasrekisteri*).

Ehdokashakemukset käsittelevän viranomaisen on 38. päivänä ennen presidentinvaalin vaalipäivää ja 31. päivänä ennen muiden vaalien vaalipäivää huolehdittava siitä,

että valtakunnalliseen ehdokasrekisteriin merkitään jokaisesta ehdokkaasta ehdokaslistojen yhdistelmässä tai presidentinvaalin ehdokasluettelossa olevat tiedot sekä henkilötunnus.

Ehdokasrekisteristä annetaan maksutta tietoja ehdokkaalle, ehdokkaan asettaneelle puolueelle ja yhteislistalle sekä tässä laissa tarkoitetuille viranomaisille.

Oikeusministeriö laatii tarvittaessa valtakunnallisesta ehdokasrekisteristä tulosteen, johon otetaan vaalipiireittäin tai kunnittain kunkin ehdokkaan tiedot henkilötunnusta lukuun ottamatta. Ministeriö huolehtii siitä, että tulostetta toimitetaan tarpeellinen määrä kuntien keskusvaalilautakunnille, vaalitoimikunnille ja kotimaan ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijoille sekä ulkoasiainministeriölle jaettavaksi edelleen ennakkoäänestyspaikkoina oleviin Suomen edustustoihin ja suomalaisiin laivoihin.

46 §

Ennakkoäänestysoikeus

Jokainen äänioikeutettu saa äänestää ennakolta kotimaan yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa ja ulkomailla Suomen edustustoissa.

Äänioikeutettu, joka on hoidettavana sairaalassa, ympärivuorokautista hoitoa antavassa tai muussa kunnanhallituksen ennakkoäänestyspaikaksi määräämässä sosiaalihuollon toimintayksikössä taikka joka on otettu rangaistuslaitokseen, saa äänestää ennakolta kyseisessä laitoksessa. Suomalaisen laivan henkilökuntaan kuuluva äänioikeutettu saa äänestää ennakolta laivassa sen ollessa ulkomailla.

Äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- eikä ennakkoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa, sen mukaisesti kuin 55 §:ssä säädetään, äänestää ennakolta kotonaan Suomessa siinä kunnassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kotikunnakseen. Kotiäänestyksen yhteydessä voi äänestää myös kotiäänestykseen oikeutetun kanssa samassa taloudessa asuva omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettu omaishoitaja, jos kyseinen kunta on merkitty äänioikeusrekisterissä hänen kotikunnakseen.

55 §

Kotiäänestyksen valmistavat toimenpiteet

Kotiäänestykseen oikeutetun on kirjallisesti tai puhelimitse ilmoitettava halukkuudestaäänestä ennakoita kotonaan viimeistään 12. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 16 kotikuntansa keskusvaalilautakunnalle. Ilmoituksen voi äänestäjän puolesta tehdä tämän valitsema henkilö. Kirjallinen ilmoitus, joka on allekirjoitettava, voidaan tehdä käyttäen tarkoitusta varten laadittua lomaketta.

Ilmoituksessa on mainittava:

1) äänestäjän täydellinen nimi, henkilötunnus, osoite, kotikunta ja puhelinnumero sekä, jos ilmoituksen tekee äänestäjän valitsema henkilö, myös tämän nimi ja yhteystiedot;

2) että äänestäjän kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän ilman kohtuuttomia vaikeuksia pääse äänestys- tai ennakoäänestyspaikkaan ja että hän tämän vuoksi haluaa äänestää ennakoita kotonaan;

3) voiko äänestäjä itse huolehtia siitä, että kotiäänestyksessä on läsnä 54 §:ssä tarkoitettu henkilö; sekä

4) 46 §:n 3 momentissa tarkoitettua kotiäänestäjän omaishoitajan täydellinen nimi, henkilötunnus ja puhelinnumero sekä tieto omaishoitosopimuksen voimassaoloajasta, jos myös omaishoitaja haluaa äänestää kotiäänestyksessä.

Vaaliviranomaisen on, jos se on mahdollista, tarvittaessa poistettava ilmoituksessa oleva puutteellisuus ja varmistettava, että ilmoituksen on tehnyt siinä mainittu äänestäjä tai tämän valitsema henkilö.

Kunnan keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että äänestäjälle annetaan viipymättä kirjallisesti tai puhelimitse tieto ainakin kahden tunnin tarkkuudella siitä ajankohdasta, jolloin vaalitoimitsija saapuu hänen luokseen. Samalla on mainittava vaaliviranomaisen puhelinnumero mahdollista yhteydenottoa varten. Jos vaalitoimitsija on estynyt saapumasta ilmoitettuna ajankohtana, estyneisyydestä ja uuden käynnin ajankohdasta on viipymättä ilmoitettava äänestäjälle.

Jollei äänestyksen toimittamiseen vaikuttavaa, ilmoituksessa olevaa puutteellisuutta ole

voitu poistaa tai jos ilmoitus kunnan keskusvaalilautakunnalle on tehty säädetyn määräajan jälkeen taikka jos kotiäänestystä ei voida lainkaan toimittaa kulkuyhteyksien katkeamisen tai muun ylivoimaisen esteen vuoksi, äänestäjälle on annettava 4 momentissa säädettyin tavoin tieto siitä, ettei kotiäänestystä toimiteta.

107 §

Vaalipäivä

Eduskuntavaalien vaalipäivä on huhtikuun kolmas sunnuntai.

Jos tasavallan presidentti on määrännyt toimitettaviksi uudet eduskuntavaalit, näiden vaalien vaalipäivä on, sen mukaan kuin presidentti määrää, aikaisintaan ensimmäisenä sunnuntaina 50 päivän kuluttua ja viimeistään ensimmäisenä sunnuntaina 75 päivän kuluttua siitä, kun määräys uusien vaalien toimitamisesta julkaistiin.

Kun tasavallan presidentti on antanut määräyksen uusien vaalien toimittamisesta, siitä on viipymättä tiedotettava sen lisäksi, mitä 67 §:n 3 momentissa säädetään, ainakin Suomen diplomaattisissa ja lähetetyn konsulin johtamissa edustustoissa julkipantavin ilmoituksin ja tarvittaessa muullakin sopivalla tavalla.

127 §

Vaalipäivä

Presidentinvaalin ensimmäisen vaalin vaalipäivä on tammikuun neljäs sunnuntai kuudentena vuotena sen vuoden jälkeen, jona tasavallan presidentti viimeksi ryhtyi toimiensa.

Jos toinen vaali on toimitettava, sen vaalipäivä on ensimmäistä vaalia seuraava toinen sunnuntai.

Jos on ryhdyttävä toimenpiteisiin presidentin valitsemiseksi sen johdosta, että presidentti, presidentiksi valittu tai presidenttiehdokas on tullut pysyvästi estyneeksi tai kuollut, valtioneuvoston Suomen säädöskokoelmassa julkaistavalla päätöksellä säädetään siitä mahdollisimman pian seuraavasta sunnuntaista, jolloin presidentinvaali on toimitettava.

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 431

132 §

Ehdokashakemuksen jättäminen

Hakemus ehdokkaan ottamiseksi presidentinvaalin ehdokasluetteloon on puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehen annettava Helsingin vaalipiirilautakunnalle viimeistään 47. päivänä ennen vaalipäivää ennen kello 16.

135 §

Tiedonanto ehdokkaista

Helsingin vaalipiirilautakunta ilmoittaa asetetut ehdokkaat tiedonannolla oikeusministeriölle. Ilmoitus on tehtävä heti, kun ehdokkaiden keskinäinen järjestys on 37 §:n 1 ja 4 momentin mukaisesti määrätty tai, jos 36 §:n 3 momentissa tarkoitettu huomautus on tehty, viimeistään 38. päivänä ennen vaalipäivää. Ministeriön on julkaistava lautakunnan tiedonanto viipymättä Suomen säädöskokoelmassa.

189 §

Vaalipäivän ja määräpäivän siirtyminen

Jos vaalipäivä sattuu uudenvuodenaatoksi

Helsingissä 21 päivänä toukokuuta 2010

tai -päiväksi, loppiaiseksi, vapunaatoksi tai -päiväksi, helluntaipäiväksi, itsenäisyyspäiväksi, jouluaatoksi tai ensimmäiseksi tai toiseksi joulupäiväksi, vaalipäivän äänestys järjestetään seuraavana sunnuntaina. Jos vaalipäivä sattuu pääsiäispäiväksi tai pääsiäispäivän jälkeiseksi sunnuntaiksi, vaalipäivän äänestys järjestetään pääsiäispäivää edeltävänä sunnuntaina.

Jos määräpäivä, joka on säädetty tai määrätty muuta kuin vaalipäivän äänestystä, ennakkoäänestyksen aloittamista tai lopettamista, vaaleja toimittamatta valittavien valtuutettujen valituksi julistamista tai vaalien tuloksen vahvistamista varten, sattuu pyhäpäiväksi tai arkilauantaiksi taikka juhannus- tai jouluaatoksi, pidetään seuraavaa arkipäivää määräpäivänä. Oikeusministeriöllä on tarvittaessa oikeus siirtää tällainen määräpäivä lähinnä soveliaaksi päiväksi, jos vaalit on valituksen johdosta määrätty uusittaviksi tai jos on määrätty toimitettaviksi uudet eduskuntavaalit tai valtuutettujen täydennysvaalit taikka jos presidentinvaali on määrätty aloitettavaksi uudelleen tai valtuutettujen vaalit toimitettaviksi uutena aikana.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2010.

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Ministeri *Astrid Thors*

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 426—431, 2 arkkia